

ИЗЛАЗИ СВАКОГ ДАНА ИЗЈУТРА

Стан редакције и администрације: Краља Александра 12. Телефон 1591.

ДИРЕКТОР Бранко Божовић

ПИЈЕМОНТ

Оснивач: ЉУБОМИР С. ЈОВАНОВИЋ

ПРЕТИЛАТА код уредништва, год. 16 ден. на поштама. Месечно 1 дин. За иностранство код уредништва поштом 1а годиш 30 франка у злату са поштом год. 15 фр. тромесечно 750 фр. у злату. УРЕДНИК Коста М. Луковић

Смрт Фрање Фердинанда Аустријски проблем

Јуче су, после верске церемоније, спуштени у гробницу двора артиљеријског посмртни остаци надвојводе Фрање Фердинанда и његове сугубе Софије од Хоенберга. Носилац спољне и војне политике двојне монархије, несуређени носилац трагичне хапсбуршке круне, припада од данас Историји. Над затвореним гробом Фрање Фердинанда вредно је позабавити се политиком, чији је енергични спроводник био он и коју ће, вероватно, спроводити и даље аустријска ратна партија.

За педесет година свога живота, испуњеног племићким авантуризмом и смелим империјалистичким сновима, несуређени наследник аустријског престола био је роб једне мисли, једног идеала: Што већа Аустрија, са што јачом војском!

Још у раном детињству, под утицајем околине и религиозне лектире, синавој Фрање Јосифа носио је у својој души, као свету догму, мисао, да је двојној монархији потребна јакна клерикална струја. За династију, која у Аустро-Угарској значи све, вернији помагача нема од свештенства. Због тога је млади, сушчави племић, лутајући по морима ради ојачавања својих слабих груди, носио о врату икону пресвете Богородице, а у срцу наду, да ће, моћним утицајем свештенства, сузбити поплаву световних идеја о грађанској слободи и социјалним реформама.

Отуда Фрању Фердинанда видимо, још врло младог, као заштитника Католичког Школског Удружења, тог непресушивог извора заглупљивања широких народних маса. У његовим одејама, украшеним верским сликама из доба аустријске противреформације, поседовано су се виђали редатори „Рајхспоста“, најљакливије листа хришћанских социјалиста. Из пера самог престолонаследника, изашли су многи, крајње религиозни, чланци, који су били предмет подругљивих коментара независних и напредних бечких и пештанских листова.

Много више него верски фанатик, Фрања Фердинанд је био обавезалац и проповедник што веће и што јаче војске. У „Данцеровом Војном Листу“, покренутом његовом иницијативом и његовим новцем, излагао је он своје схватање о наоружању, спреми и будућим ратним операцијама аустријске војске. Ниједан носилац

хапсбуршке круне није тако широко замислио задатке аустријске војске и са толико енергије и преданости им служио, као Фрања Фердинанд. Нагло јачање флоте, што више пушка и топова, чија би се вредност показивала на што чешћим маневрима, што спремнији и у држави повлашћенији официјерски кор — то је сав смисао војне политике коју је исповедао генерал коњице и адмирал аустријске флоте Фрања Фердинанд.

Простој душеваног састава, уских политичких и државничких видања, не узимајући тежње народа увучених у аустријски жарам, страсни ловац Фрања Фердинанд је више пута издавао наредбе о хајкама на Јужне Словене, Чехе, Пољаци, па чак и на Мађаре. „Народ треба натерати да буде морално религиозан; Мађаре треба научити скромности и покорности; Србима треба да цоклобу зуби при погледу на аустријске бајонете; са социјалним демократима треба свршити по кратком поступку!“ Доследан и непоколебљив, он је учинио да су се читави пукови војних обвезника иселили у Америку, гоњени страхом од комесаријата, ванредних стања, „велеиздајничких партија и преких судова. Због честих „ванредних војних мера“ по Босни и према руској граници, стотине великих трговачких фирми пале су под стечај и хиљаде радника остајали су без хлеба.

Велико је питање, да ли ће смрт надвојводе Фрање Фердинанда бити пресечена вратоломна спољна и унутрашња политика аустријске ратне партије. Оружјање Аустрије, као државе, у Европи зависи од тога, како ће се према тежњама поробљених народа и светским догађајима понашати носиоци њене спољне и војне политике.

Аустрија је држава без националне подлоге и културне мисије. Далеко од тога да би представљала једну органску целину, она делове из којих је састављена држи помоћу нешто старијег туткала, које може да прсне при иоле јачим спољним или унутарњим потресима. Без модерне уставности и парламентаризма, састављена из народа испуњених мржњом према Немцима и Мађарима, Аустрија има или да се покори захтевима нашег демократског века, у коме су државе без националне подлоге осуђене на смрт, или ће је, у

их у срцу својему. Јер они су живот свима који их налазе. Уклопи од себе погрдљива уста, и уверљиве усне далеко нека су од тебе. Очи твоје нека право гледају, и веће твоје нека повлађују само праведној ствари. Прав ход дај ногама својим, и путови твоји прави да буду. Не уклони се ни на десно ни на лево. Храни, сине, закон оца твојега и не забаци науку матере своје. Не кори зле да те не омрзну. Карај мудрога, да те заволи. А почетан је мудрости страх господњи...“

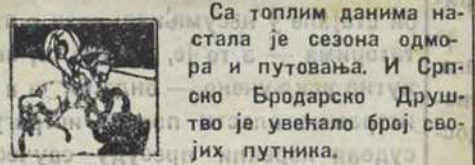
И подигаши руке своје блажени, сави их око врата мога грешнога, и поче платати жалосно, и даривајући ме слатким пољупцима, поче ми опет говорити: „Чедо моје љубљено, светлости очију мојих, утехе и хранитељу старости моје. Ево, дошло је веће време растања нашег. Ево, веће ме владина мој отпушта с миром. А ти се не жалости, чедо, гледајући мој одлазак. Јер ово је чаша општа свима. Ако се овде и раставимо опет ћемо се састати тамо где веће више нема растављања.“

И подигаши пречасне руке своје, положи их на главу моју, говорећи: „Да си благословен! Господ бог нека ускори спасење твоје, и нека ти место

противном, по законима Историје, нестати с лица земљиног.“

Ни Турска није пропала што није имала војске и оружја, већ што није умела да схвати и кроз свој државни механизам провуче реформе, које изискује европска цивилизација, цивилизација без робова и без боговски свеомоћних династија.

ДЕЛА И РЕЧИ

Са топлим данима настала је сезона одмора и путовања. И Српско Бродарско Друштво је увећало број својих путника. Али каква разочарења чекају те људе! Примамљена илустрираном рекламама страних бродарских друштава, једна група простодушних људи кренула је, пре неколико дана, низ Саву српским бродом. Дан је био необично топао; сунце је кувало и воду и људе. Међутим, на броду није било ни једне клупе, ни једне столице. Уместо да се, на ваздуху, одмарају од дневних послова, људи и жене су стајали поред пртљага, испечени сунцем и малаксали.

Када се већ више није могло издржати, један излетник је пришао капетану и запитав га:

Зар нема ни једне клупе, ни једне столице, да тамо женама да се одморе?
— Нема! одговори је капетан.
Однео их је г. Раша у виноград!
ЦРНА МАСКА.

Кроз неослобођено Српство Међу својима

— Десет дана кроз Банат и Бачку. — Живот у старом Бечеју. — Прилог српске куће.

У прошлome писму нисам казао, али се то могло осетити, да има нешто што оставља на путника много дубље, много јачи утисак друштва него места кроз које се пролази. То су душе, чиста српска срца на која наилазимо и која нас изненађују. Тек затим долазе утисци које на путника чини непознати крај, али би и они били далеко слабији, да у њима не осећах дах своје душе, куцање свога срца у тубним грудима.

И, према томе, моје писмо с пута не може, ни у ком случају, бити путопис, — нити, пак, на то и личи, већ само импресије с пута, које су перманентне и увек драге.

Треба само једанпут отићи у

СТАРИ БЕЧЕЈ

и застидети се самога себе, јер у Србији бар 80 од сто људи никада није ни чуло за ово име. А када би они знали да десетак хиљада Срба из овога места неизоставно мисле на нас; да преживљају исте душевне покрете као и ми; да се радују тајно кад смо ми весели, и да плачу кад се над Србијом повуку црни облаци, осетили би безмерно љубав

Инвалидски суд

— Указ о разрешавању чланова Војног Инвалидског Суда. —

На предлог Министра Војног Престолонаследника Александар потписао је 18. овог месеца указ, којим се разрешава од дужности члана Војног Инвалидског Суда:

коњички пуковник Петар Прендић, од дужности председника Војног Инвалидског Суда; судија Касационог Суда Михаило Стојановић; судија Апелационог Суда Милан Стевановић; артиљеријско-технички пуковник др. Душан Станојевић, судски пуковник Гојко Павловић, санитетски пуковник др. Негослав Велизаровић и нижи војни административни чиновник прве класе Драгутин Трифуновић.

Истим указом разрешени су дужности чланова заменика:

инжињерски пуковник Милош Ранковић, заменик председника, судија Касационог Суда Јован М. Јовановић, судија Апелационог Суда Сотир Аранђеловић, коњички потпуковник Стеван Швабић, санитетски потпуковник др. Жарко Трпковић, судски капетан друге класе Живан Стојановић и нижи војно-административни чиновник друге класе Митар Чолић.

динара; позлаћени и уметнички украсени иконостас, са скупоченим позлаћеним орнаментима, стоје преко 50.000 динара. Целокупан иконостас, онако уметнички и леп, представља велику националну свест и вољу нашег народа, који не жали да да кад је у питању једна српска заједничка ствар.

У Старом Бечеју преовлађује српски живот, питом, благородан и честит као и сви наши пречани. Свест народна јакно је развијена а вршене грађанских дужности према монархији беспрекорно, тако беспрекорно да би могло послужити за пример и Мађарима. У Бечеју сам стекао познастава и поштовања многих честитих породица, од којих су учиниле силан утисак и на мене и на све Шумадинце дивним српским гостољубљем, чистим срцем, поздраваном надом и свим одликама великих и истинских Срба.

Међу најистакнутијим и највиђенијим Србима, уважени од свега грађанства, јесу др. Милан Поповић, адвокат, др. Паја Мартиновић, адвокат, са својом господом и дамом Шкопарарија, белинички Милош Гавонски, и чувени дом Дражићевих, др. Душан Јојић, адвокат, поред још много добрих, честитих и истинских Срба. Изнећу један пример српскога осећања у овоме месту.

СРПСКА МАЈКА.

Госпођица Олга Дражићева испричала ми је ово:

За време српско-турског и српско-бугарског рата сав наш прекоисавски живот живео је у стрепњи и неизвесности о догађајима на Балкану, и време проводио у топлим молитвама за срећан саршета рата.

Када је пролет глас да је нашим рањеницима потребно рубља и завојнога материјала, многа српска душа примила је на себе ту свету дужност да од српске куће до српске куће прикупила све чиме би се могло помоћи нашим рањеницима јуначима. Госпођица Дражићева том приликом учинила је много, обила је све српске куће и користећи се српским истинским родољубљем прикупила дарове за осветнике Косова и Сливнице.

Једнога дана она оде у једну српску, сиротињску кућу, где је живела једна обиведела старица са својом постаријом ћерком. Старица је била сама под куће. Госпођица Олга испричала јој чега догађаје из рата и нагласи кривости којих треба свако сада да се сети.

Старица је слушала нетремице, непрекидајући је, а следећи, пред којима су се ређале страшне слике са Балкана, пуниле су се сузама, и једна за другом су се котрљале низ смежурано старачко лице.

Када је саслушала зашта је дошла девојка, старица се диже, кутећи, не говорећи ништа, и пође, пипајући по зидовима и староме намештају, чији се ред није изменио од доба када је изгубила вид. Тако дође до једнога старинскога ормана клече полако поред њега изуче једну фрику, и сузим, старичиним рукама поче тржити по лепо смештеном старинском рубљу, које је ударило на плесан, устајаност и салун. Као да је под прстима осећала своју ствар, која јој је била позната још док је девојка била, она је остављала једну по једну на страну док не дође до онога што је тражила.

Тада пажљиво извади из фријоне једну свилену пожуљелу мушку кошуљу, са извезеним пролама срмом и свилом, ремем дело народне уметности, зарјеје лице у трешно платно и поче га квасити сузама.

ба, дође мноштво црнаца, што као мирисни цветови црватуху у овој светој пустињи. И дошавши к њему, дадохме мир и благослов друг другу. И не даде ми отићи од себе, говорећи: „Будите уз мене, докле ми тело светим и часним песмама својим не опеваће и погребете.“

А блажени старац од седмога дана све до смрти своје не окуси ни хлеба ни воде. Само се сваки дан причешћивао светим и пречасним рајнама.

У дванаести дан тога месеца видех га како се спрема за одлазак и рекох му: „О, блажени господине Симеоне. Ево, већ се спрема благи исход твој у поној. Слушао сам већ како си благосиљао наследнике своје (при силаску с престола и, по други пут, при одласку из Србије), али им дај и сад последњи благослов.“

А он подигаши руке поче са сузама говорити: „Тројице света, боже наш, славим те и благосиљам те, и молим те и ваображам те, јер трећи благослов дајем наследницима својим. Господе сведржитељу, боже отаца наших, Аврама, Исака, Јакова и семена праведнога, сахрани и укрепи их у држави бившега владајуће мога. А помоћ пресвете Богородице моје.“

Девојка је посматрала са дубоким саучешћем како старица јеца, не знајући зашто, али је није пренидала у њеном болу. Кад је већ изнемогла од плача, старица тужно отпоче да прича:

— Видиш ли, ћери, ову кошуљу? Платно сам сама ткала док сам девојка била, а од њега сам ову кошуљу сашила кад сам се удала и сама ова прса извезла. Њу сам чувала за мојега јединца сина да је обуче на дан свадбе. Он је био онда још дечак, али када је одрастао за женидбу умре. За њим сам годинама плакала док нисам и осветила, с њим је и моја срећа сахрањена а сада очекујем само суђењем дан. За тај дан сам оставила ову кошуљу и молила ћерку да ме са њом сахрани; мислила сам да ће ми бити лакше. Али, нека, узми ову кошуљу, пошаљи је у Шумадију, нека ова везана преа красе, граду каквога рањенога јунака. Он је тога дана достајао, а ја, а ја ћу умрети и без тога, и нико неће ни чути за мене.“

Ето, тако осећа стара српска душа а много више српска омладина, и нико није од нас ни осетио ту превелику љубав нашег народа преко Саве и Дунава, који само ћути, ћути и чека.

Такав нам је народ сав у Бачкој и Банату: свака српска кућа представља храм у коме се поштује и обожава српска идеја и очекује дан великог саршетака.

Јов. П.

Мост на Дунаву

— Први радови. — Румунски министар грађевина на терену. —

Припремни радови око подизања моста на Дунаву увелико се врше у Румунији.

Како јавља „Балкански Дневник“, румунски министар грађевина, Ангелеско, отпутовао је јуче у Турну Северин, у пратњи српског посланика на румунском двору, г. Михаила Ристића. Министар ће у Турни Северину, заједно са српским послаником, сести на лађу и отпловити у Циганах, ради избора места на коме мост има да се подigne.

Из Циганах, румунски министар ће се вратити у Букурешт, преко Капафата, г. Ристић ће отпутовати у Србију.

22. јуни 1913. год.

КОД КОЧАНА

је данас било великог сучоба. Оно десет часова ујутру бугарска пешадија се појављује на вису Китна и њихова батерија почиње опет разорно дејство на нашем десном крилу.

Почиње урбана паљба. Наше десно одељење успева да пуца на даљину од 7600 метара. Бугарска батерија ће повлачи и тако ослобађа наше десно крило на путу за Кочана.

Истовремено остатак бугарске пешадије напушта Китну, ради одбране Кочанског пута. Црногорци је гоње на повлачење. Наши заузимају Китну без и једног метка и без и једног губитка.

му све испуни Бог.

А заиста, браћо моја љубљена, чудо беше погледати га. Онај, кога се бојаху сви, од кога стрепише све стране, тај је изгледао као туђинац, ниш, обучен у расу, лежи на земљи, на розозини, под главом му камен, свима се клања, свима умиљава, од свих моли опроштења и благослова.

Кад наста ноћ, пошто се опрости са свима и благослови од свих, разбише се сви по хелијама да врше службе и да нешто мало окусе покоја. Остадох ја и уставих са собом једног јереја, и предесмо поред њега сву ту ноћ.

Кад би пола ноћи, утиша се блажени старац, и од тад не преговори са мном више. Када дође време јутрењи и поче се пјеније црквено, од једном се блаженим старцу просвети лице и уздигаши очи к небу, говорише: „Хвалите бога ва светих јеро, хвалите јеро и на утврђенији сили јеро.“ А ја му рекох: „Оче, оче, кога то видиш, те му говориш?“ А он погледавши на ме, рече ми: „Хвалите јеро и на силах јеро, хвалите јеро и по премногому владачстају јеро.“ И кад то рече, одједном испустиши пребожанствени дух свој, оде Гос-

Приче из историје

СМРТ СТЕВАНА НЕМАЊЕ.

Године 1196. велики жупан Немања одрече се пред сабором државним престола и повуче у манастир свој Студеницу. Годину доцније оде, као калуђер Симон, у Св. Гору, где му је био син Сава. После годину дана сазидао је с њим манастир Хиландар. Почетком наредне године, 1199, умро је ту, на рукама свога сина Сава.

Описујући живот његов, Сава је нарочито врло топло и нежно описао последње дане и смрт свога великог оца.

У седми дан месеца фебруара поче нешто мало слабити часна старост његова. И ту одмах блажени старац, отац Симеон, дозвавши мене недоствојнога и сасвим незнатнога, с тихошћу поче ми говорити свете и часне и слатке речи: „Чедо моје слатко и утехе старости моје, сине мој, памти речи моје и саветима мојим приклони ухо твоје, и да ти не би оскудевали ови извори живота, сахрани

ТИМОЧКА ДИВИЗИЈА

која се јуче повлачила од Риволака, данас врши концентрацију код Ношара.

ТРЕЋЕ АРМИЈЕ

остаје на десној обали Брегалнице. Врховна Команда му шаље у помоћ шумадску дивизију првог позива, која одвојена од прве армије после 24 часа форсираног марша стигне у Хадрифакли данас у 8 часова увече.

ЖЕДИЛОВО.

Како се у време Ратко Димитријевића управља напоре против левог крила Дунавске Дивизије другог позива прелазећи граници, и потискујући и тукући на малој Церцорији четврти батаљон седмог пука другог позива.

НА СТАРОЈ ГРАНИЦИ.

Јутрос су Бугари прешли преко Кади-Богазе и Св. Илије. Код Кади-Богазе српски се одред држао целог дана и поред велике надмоћности противника, који је имао шест брзометних батерија и шест митраљеских одељења.

Код Св. Николе српски одред нападнут целом бугарском деветом дивизијом, мораво је одступити.

НА ГРЧКОМ ФЕОНТУ

су данас почеле праве борбе. У току дана се још није догодило ништа одлучно. Грчка војска се одржала врло добро.

БУГАРСКИ ЛИСТОВИ

продужују писати сентузијазмом о дога-

ђајима на бојном пољу. Јавља се о крвавим сукобима пред Кумановом, које се већ налази у бугарским рукама јавља се о великим борбама код Пирота, који ће пасти најдале за два дана.

У БЕОГРАДУ

је становништво узбуђено вешћу о бугарском упаду на стару српску територију. Вести са бојнога поља су такође неодредене и скучене, тако да је потпуно оправдан отрах који влада међу грађанством.

СТРАНИ ЛИСТОВИ

се држе још врло неодредено. У главном признају да је за досадашњи сукоб, који има карактер рата, крива Бугарска. И сами бечки листови не могу да то не признају.

РУСКИ ЛИСТОВИ

доносе само извештаје о бојном пољу не упуштајући се још у детаљну оцену сукоба.

ДИПЛОМАТСКА АКЦИЈА

Русије пресечена је одједном. Сав радњених балканских посланика пропао је. Они се ограничавају само на слање ратних извештаја својој влади.

ТЕЛЕГРАМИ

ДЕМОНСТРАЦИЈЕ У БЕЧУ.

Беч, 21. јуна.

Синоћ се поновиле демонстрације пред српским посланством. Полиција је енергично растерала манифестанте. Напали их је неколико пута и више особа похапсила.

Полиција је објавила, да ће, поновили се демонстрације, најстрожије поступити.

Аустрија против Србије

Истрага у Београду?

— Аустрија захтева да се истрага о сарајевском атентату прошири и на Србију! —

Одмах после атентата у Сарајеву, бечки и пештански листови почели су покривати неоснованим оптужбама Србију. Најасурдније лажи изнесене су против Народне Одбране, српских официра и званичне Србије. Ни наш лист није остао непоштеђен.

„СРПСКЕ БОМБЕ“

„Пестер Лојд“ је почео, а њему је одмах следоза, поред плаћених мађарских листова, орган аустријског министарства спољних послова за балканске стаари у Немачкој — „Фосове Новине“ — с тврђењем, да су бомбе из Србије („из крагујевачке тополинице“).

Донесећи опширан извод из „Финанса“ по алу познатог Ђорђа Настича, „Фосове Новине“ су донеле ове циничне оптужбе против Србије.

„Овога пута су бомбе стигле на праву адресу и убице су своје дело извршиле. Овај злочин је био опет спреман у Београду. Чабриновићева бомба потиче из Крагујевца, а српске власти стоје под великом сумњом, да им је ова инсценирана заве-

ра на српском земљишту била добро позната, и да су је српске власти трепеле. То доказују јасно и ранији примери, као што се то види такође и из речи пуних наде, које је данашњи српски министар унутрашњих дела, г. Стојан Протић изговорио у Скупштини 2. јануара 1909. године, а које гласе:

„Између нас и Аустро-Угарске може бити само тако мира и пријатељског суседства, ако се Аустро-Угарска одрекне да буде велика сила, и одлучи се на то, да узме на себе улогу источне Швајцарске.“

У овим речима једног српског министра најбоље се објашњава узвик српског завереника Принципа после извршеног злочина: „Ја сам у надвојводи Франца Фердинанду хтео да убијем заступника аустријског империјализма!“

Већ неколико дана, ова оптужба се, у разним варијацијама које лиферије бечки пресбиор, појављује у бечким, пештанским и берлинским листовима.

Када је званична Србија, која са делом Гаврила Принципа има исто толико везе колико и Јапан или Кина, показала разумљиву равнодушност према циничким оптужбама избезумљених листова, из Беча је убачена у многе европске листове

вест, како ће граф Берхтолд захтевати од Српске Владе —

ПРОШИРЕЊЕ ИСТРАГЕ И НА СРБИЈУ

Јучерашњи „Одјек“, орган најјаче опозиционе групе, доноси ово саопштење:

„Већ два дана кружи један глас који сваког часа добија више потврде:

Да је српска влада усвојила захтев аустро-угарске владе, да аустријска полиција настави истрагу започету у Сарајеву на земљишту Србије, у Београду!

Један аустријски полициски комесар доћи ће, веле, у Београд, и у Управни вароши Београда продужити прикупљање података, испитивања, саслушавања и истраживања правцем којим је истрага упућена у Сарајеву.

Тако би и Београд потпао под власт једног аустријског комесаријата!

Ма чиме се завршила ова истрага, она би самом формом компромитовала Краљевину Србију — а то је доста Бечу.“

„Берлинер Тагеблат“ донео је пре два дана, из сигурног извора, да ће истрага бити проширена и на Београд. „Нова Слободна Преса“ и остали бечки листови одмах су прихватили ову вест и, на дуго и на широко, стали доказивати, како је у интересу српске владе, да један аустријски полициски комесар води истрагу у Београду!

МИШЉЕЊЕ ЈЕДНОГ ДРЖАВНИКА

Поводом вести о захтеву аустријске владе да се истрага прошири и на Београд, ми смо се обратили једном државнику за мишљење: да ли је, с правног и политичког гледишта, оправдан овај захтев?

Искусни и у питањима Међународног Права одлично верзирани државник, дао нам је ова саопштења:

— С гледишта Међународног Права, Аустрија не може тражити да се истрага прошири и на Србију. Србија је цивилизована, правна држава, позната са свога строгог поштовања и извршавања међународних обавеза. Уговор и мишљење олућне машке или каквог другог конференције, не терете је обавезом, да се повинује захтеву Аустрије.

„Позната са свога беспримерно високо уздигнутога правосуђа, Србија би, када би Аустрија сервирала доказни материјал да су Чабриновић и Принцип имали везе с њеним поданицима, одмах применила све законске строгиости, на саучеснике или интелектуалне потстрекаче атентатора.“

Колико је захтев Аустрије правно и политички неоправдан, најбоље се види по томе, што Аустрија, чији полузванични листови оптужују и Русију за сарајевски догађај, није смела ни помислити, да се истрага прошири и на Петроград. Да је тај захтев упутила Русији, Аустрија би, врло вероватно, добила за одговор — о б ј а в у р а т а ! Ви се свакако сећате, да такав захтев Аустрија није упутила ни Румунији поводом скорашњег атентата у Дебрецу, ни поводом ранијих атентата на чланове могу ти доћи вечерас...

Испирање грла

— МОРИС ДЕКОБРА —

Пробудивши се, госпођа д' Авроман је нашла као и обично писма која јој је њена собарица ставила на сточе.

Муж јој је био на путу има три дана. Отпутовао је у Лондон, камо је, у осталом, одлазио сваке године месеца марта по својим пословима.

„Госпођа д' Авроман, још сањива, узне узавој од једнога писма које јој се учини фамилијарно и прочита ове редове:

„Госпођо, имамо част да вас обавестимо о најсигурнијем средству да не изгубите своју косу, да је уредите и да је улепшате...“

„Госпођа д' Авроман нестрпљиво баца овај проспекат и узне други завој. То је писмо, које јој је писала њена пријатељица, госпођа Ленорсиад, која ју је звала вечерас на вечеру.“

— Како је то све досадно! — помисли госпођа д' Авроман. Због болести у грлу не могу изазити нигде а баш би војма радо ишла код Магдалене... Идем да јој телефонирам.

— Али, ако вас боли грло, узмите пола чаше топле јавалске воде и исперите уста и грло... Бићете здрава још вечерас!...

— Ало! Ало!... — Велим вам, госпођо, да ћете бити још вечерас здрава...

— Ало! ко то говори? улита госпођа д' Авроман, изненађена.

— Сатана говори, госпођо! Збогом! И то би све.

Госпођа д' Авроман помисли да је то све шала и, сасвим природно, она не изврши оно што јој је непозната личност препоручила.

Противно њеним предвиђањима, стање се њеног грла врло побољша још после подне и госпођа д' Авроман телефонира својој пријатељици: — Ало! Мадлено... Замисли да нисам више болесна као јутрос.

— А! ти познате свога лекара.

— Не. Молила сам га да ми се јави, али он то није хтео учинити. Многи ми је боље... Је ли сувише доцна што ти јављам да те могу посетити вечерас? — Ти се шалиш! Чекам те радосно. Ти знаш да код мене нема никаквих церемонија.

ве царске куће, и ако су тада постојале озбиљне индиције, да су атентати припремани у земљама, које су војнички приближно јаке Аустрији. „Захтев Аустрије, апсурдан и с правног и с политичког гледишта, представља један силецикул према Србији. Он је један нов доказ о непријатељству званичне Аустрије према Србији, која је била инспирисана жељом, да се између обеју суседних држава, после толиких искушења, већ једном воспоставе односи доброг суседства и осигурања заједничких економских интереса.“

ДУЖНОСТ НАШЕ ВЛАДЕ.

Ми не знамо да ли је граф Берхтолд заиста упутио нашој влади захтев о проширењу истраге и на Србију. Ако је тај захтев заиста упућен, дужност је наше владе да га сместа о д б и е.

Ако Аустрија свој захтев подупре доказима, везаним за личности које би стајале у несумњивој вези с атентаторима — а то је, разуме се, апсолутно искључено — онда би она и истражне власти повеле истрагу, а судови изrekli пресуду саучесницима.

Србија је правна држава, позната са својих неприкосновено праведних судова. Због тога њена влада не може и не сме пристати на — ничим образложен и добрим обичајима између држава противан — захтев Аустрије о проширењу истраге и на Београд.

У ОДБРАНУ СРБИЈЕ

— Држање чешке независне штампе —

Праг, 21. јуна.

„Народни Листи“ пишу: Бивши орган старочеха „Хлас Народа“, један од најмањих чешких листова који излази само у 800 примерана, објавио је после сарајевског атентата један чланак, у коме оптужује званичну Србију, да је она била потстрекач и аутор тога атентата. Тај чланак разликује се сасвим од остале чешке штампе и сасвим је у противности са јавним мишљењем, које је осудило злочин, али се уздржало да говори о правом кривцу све док истрага не буде завршена и не види се ко је крив.

Међутим тај чланак је службено рапорет у иностранству као мишљење чешког народа, а треба констатовати да је један мали лист, који је сада орган конзервативних великопоседника.

НАДВОЈВОДИН ПОГРЕБ

— Пренос посмртних остатака Франца Фердинанда у Арштетен. — Спуштање тела у гробницу. —

Беч, 21. јуна.

Из Грос Пехларна јављају да су мртвачки сандуци надвојводе и војвоткиње када су тамо ноћас стигли смештени у станичну чекаоницу. Дванаест официра уланске регименте, која носи назив надвојводе, чувало је стражу до 3 и по сата изјутра, када су мртвачки сандуци смештени у фургоне, на којима су се одвезли на обалу Дунава. Затим су мртвачки сандуци пренеси на скелу и полано превезени на другу страну Дунава.

Спровод је стигао у пет сати изјутра у двор Арштетена, где су мрт-

вачки сандуци смештени у капелу дворца. Попови и калуђерице читали су молитву, а данас пре подне стигли су из Грос Пехларна и надвојвода Карло Франца Јосиф са супругом и деце покојника, те је у присуству њиховом извршена церемонија спуштања тела у гробницу.

Сусрет у Балтичком Мору

— Цар Никола испраћа енглеску ескадру. —

Петроград, 21. јуна.

Јуче су цар и велике кнегиње Олга и Татјана Николајевне, у пратњи министра двора и министра морине отишли из Петерхофа у Кронштат, а одатле се на броду јахте „Поларна Звезда“ извезли на широко море у пратњи балтичких торпилера.

У 10 сати пре подне, царска флотила срела је енглеску ескадру, која је поздравила царску заставу. Затим је са царске јахте дат сигнал: „Желим вам срећан пут!“, на који је ескадра одговорила: „Јако смо благодарни Вашем Царском Величанству!“, на шта је, опет, цар одговорио: „И ја вам благодарим!“, па се затим заједно са свитом увече вратио у Петроград.

Видовдан

на далматинском Косову

Са видовданских свечаности које су приређене на далматинском Косову, „Дубровник“ доноси овај извештај:

„Видовданска слава на далматин-

ско Косову прошла је ове године врло 350 српских и хрватских сокола, под заставама и праћени музиком. Куд год је окренуло, наишло је само на лепа и братски сусрет. Програм свечаности извршен је, у колико је било могуће, тачно. Железнична управа правила је соколима и излетницима сметње, јер два дана пред саму свечаност отказала је да даде засебни воз, као што је била обавеза и на што се је сигурно рачунало и према томе преграм удесио.

Српски и хрватски соколи сакупљили су се у суботу у вече у Сплету, а стигли су са бразим лађама. Наши Спљењани дочекали су их усрдно и братски, као то они сами знају и умеју. Звонимиров град био је приправан да своју браћу братски и срдачно поздраве при поласку, али трагични догађај у Сарајеву помео је све. Соколи из Боне и Дубровника били су особито лепо дочекани и од Корчулана, који су јед брзу лађу изашли са великим бројем чемаца искрћеним лампионама, што је у мрачној ноћи давало врло лепу слику.

На Косову су извршене и соколске вежбе, а извршене су на начин који заслужује похвалу и признање. За време заједничког ручка код цркве Лазарице пало је неколико патриотских говора, а говор др. Дринковића изазвао је највеће интересовање и одобравање.

Овогодишња слава свакако је на свакога оставила најлепши утисак братске љубави и слоге.“

Иако лепо је издвојила од досадашњих у сваком погледу. Уз велико мноштво народа, ту се је слегло до

Разграничење с Црном Гором

— Рад србијанске и црногорске комисије на разграничењу. — Кад ће бити коначно повучена гранична линија? —

(Специјалан извештај „Пијемонту“)

Пећ, 16. јуна.

Рад на разграничењу између Србије и Црне Горе отпочео је позно у јесен прошле године. Комисији су састављали: од стране Србије пешадиски потпуковник г. Велибор Требињац и пешадиски мајор г. Војић-Ковачевић; од стране Црне Горе генерал дивизијар г. Митар Мартиновић и мајор г. Петар Ломпар. Њима је, као стручњак топограф, био придодат капетан г. Коста Стојановић.

Због снега и магле, комисија није могла прошле зиме да сврши посао око разграничавања. За два месеца свога рада, она је премерила око 150 километра и повукла граничну линију од босанске тромеђе до Лима. Зимус прекинути посао, комисија је наставила 20. маја ове године. Она се састала на Лиму, код села Баре.

Због нетачно израђене карте аустријског генералштаба која служи комисији за оријентацију при разграничењу, и због одлука Лондонске Амбасадорске Конференције, којима је одређена неприродна граница из-

међу Србије, Црне Горе и Албаније, рад комисије сада иде врло споро. Карта аустријског генералштаба (једина на топографској основи израђена) тако је нејасно и нетачно израђена, да је комисији врло тешко, а на неким местима и сасвим немогуће, оријентисати се на терену. Због тих тешкоћа, комисија је, у појединим местима остајала данима, немогући, и поред најбоље воље, да тачно одреди граничну линију.

За месец дана свога поновног рада, и ако су временске околности врло повољне, комисија је премерила само терен од реке Лима до реке Ракоша (притоке Дримове) у пећској нахији. Пред њом још стоји непремрени и нерасправљен терен од 150 километара, пун нејасности и тачака које могу бити предмет спора.

Пре неколико дана имао сам задовољство да разговарам са једним чланом комисије за разграничење. Од њега сам сазнао, да ће цео посао око разграничања бити расправљен у току јула месеца

његову адресу. — До јавола! И ти си јој казала његову адресу?

— Пријатељице то једна другој не могу одбити.

— А, сироти д' Авроман који је у Лондону!...

— Ба! Њему ће небо бити плаво...

— Да, ако не буде магле... И разговор се настави.

Сутрадан, када је устала, госпођа д' Авроман, она замоли своју собарицу да јој донесе књигу телефонских претплатања. Са загорнетим осмејком нађе слово Е и узвикну радосно:

588—62 — Ескларманш (Пол), професор санскритског, улица Манастирска, број 14.

Одмах затражи везу.

Један мушки глас одговори: — Ало!.. чујем...

Тада, најслабијим гласом, госпођа д' Авроман изјави:

— Господине, хтела сам да вам захвалим на савету који сте ми дали јуче. Испирала сам грло са јавалском водом и излечила сам се још синоћ.

Изненађен, Пол упита: — Како?

— Не, ти то нећеш нигда дознати. И она пражину везу.

Истог вечера у осам часова, госпођа д' Авроман се обуче, и — нађе се у салону своје пријатељице у коме је већ било око двадесет лица.

Галантно би примљена и седе лево од једнога господина за велики сто, спреман без церемонија за двадесет пет до тридесет особа.

Кад конверзација поче, после чорбе и рибе, госпођа д' Авроман је имала ретко задовољство да чује један дијалог свога суседа са дамом која је седела поред њега.

Овај млади и плави човек говораше полусласно:

— Замислите, драга госпођо, да ми се десила јутрос једна мала и доста шалива историја. Тек сам био телефонирао, кад чух један разговор, на који свратих пажњу. Једна женска жали се на стање свога грла. Тада — онако тек да учиним какву шалу на апарату — узвикнух: „Госпођо, ако вас боли грло, узмите пола чаше топле јавалске воде и исперите уста и грло!..“

Ова историја зачуди госпођу д' Авроман. Она је једва познавала овога младога човека који јој је био представљен у салону. Ипак, она се реши да се мирно распита о овој малој мистификацији.

Напустивши трпезарију, она улучи једну zgodnu прилику у одсуству господина који је отишао у одељење за пушаче, и рече својој пријатељици: — Реци ми, Мадлено... како се зо-

Има да ти јавим једну новост.

— Како?

— Замисли... Симона се заљубила у Пола Ескларманша.

— Госпођа д' Авроман?

— Да. Она ми је дуго говорила о њему и молила ме је да јој нажем

Гранична линија између Србије и Црне Горе, ако, због спорних места, не дође до арбитраже — што би значило велику срамоту за ове слободне српске краљевине — биће коначно повучена најдаље до Св. Илије (20. јула).
Мил.

Нове бомбе

— Нова хапшења у Сарајеву. — Нова бомба! —

Сарајевска полиција врши неуморно претраживање и хапшења, тражећи кривце и привлачујући свуда бомбе. „Пестер Лојду“ јављају из Сарајева:

Као што је раније јављено, јуче голе бомбе извршене је претраживање у кући обућара Гавре Црногорчевића, и нађена је једна бомба и један браунинг револвер. Бомбу је, како се после сазнало, донео у кућу један рођак Црногорчевићев, студент Трифко Грабеж, који је оптужен да је саучесник у атентату.

Црногорчевић је рођак српског посланика Гавре Гошића, члана радикалне групе око „Народа“. Он је ухапшен.

Грабеж је, вели извештач „Пестер Лојда“, признао да је и он требао да баца бомбу на надвојводу Франца Фердинанда. Ради тога, он је био заузео место у близини општинске куће. Али када је чуо да је једна бомба већ експлодирала, он се удаљио, мислећи да је све свршено.

Други један младић, за кога се мисли да стоји у вези са атентатом, неки Илија Илић, изјавио је полицији да је и он имао једну бомбу и да је требао да убије надвојводу на путу за музеј. Када су атентати извршени, он се удаљио и бацио је бомбу у један писоар у близини хотела код „Царске Круне“.

Бомба је тражена али није нађена.

Војни указ

— Размештај виших официра и војних чиновника. —

Престолонаследник Александар потписа је указ којим се поставља: за вршиоца дужности начелника Ђенералштаба команде Нољичке Дивизије, коначник потпуковник Антоније Антић; за управника техничког слагалишта Управе Војнотехничких Завода артиљеријски потпуковник Милутин Радосављевић, до сада на служби у штабу дунавског пољског артиљеријског пука; за гарнизонара скопског, пешадиски потпуковник Драгољуб Узун-Мирковић, до сада помоћник истог гарнизона; за референта инжењерије команде моравске дивизијске области инжењерски мајор Милан Радивојевић, до сада командир минерске чете; за вршиоца дужности начелника интендантуре команде косовске дивизијске области, пешадиски мајор Радоје Јанковић, до сада на служби у главном Ђенералштабу; за управника одељења војне одеље у Скопљу, административни чиновник I класе Манојло Милетић, интендант моравске дивизијске области;

за команданта 4. батаљона Брегалничког Пешадиског пука, пешадиски мајор Милан Максимовић, до сада руковођач ручног слагалишта VIII пешадиског пука Књаза Александра; за команданта 2. батаљона XVI пешадиског пука Цара Николе II пешадиски мајор Милан И. Радосављевић, до сада

на служби у команди Брегалничке Дивизијске области; за команданта I батаљона XVII пешадиског пука, пешадиски мајор Милорад Матић, до сада командант 1. батаљона VIII пешадиског пука Књаза Александра; за команданта 1. батаљона VIII пешадиског пука, пешадиски мајор Сава Козарац, командант 1. батаљона XVII пука, а разрешава се: инжењерски потпуковник Владимир Радосављевић, од дужности референта инжењерије команде моравске дивизијске области; артиљеријски потпуковник Тодор Станковић, од дужности управника техничког слагалишта Управе Војно-техничког Завода, и артиљеријског потпуковника Михаила Петровића, од дужности начелника интендантуре команде Косовске Дивизијске области.

ИЗВОЗ ПРЕКО СОЛУНА

— Извоз говеда од 1. јануара до 1. маја. —

Од 1. јануара до 1. јуна ове године извезено је из Србије за Солун и преко Солуна за јужне пијацице 8.377 грла говеда. Највише је извезено у месецу фебруару, 2.633 грла, па у јануару 2.484 и у марту 2.230 грла. Остатак је извезен у априлу и мају. Опдање извоза у априлу и мају долази отуда, што се извозна сезона говеда за јужне пијацице свршава у марту а поново почиње у августу. Као и ранијих година, главни купци наших говеда јављају се Талијани, само с том променом, што сада стоку извозе углавном за Киренаику и Триполис, док су раније извозили за Шпанију.

ПОМОР У ВРЧИНУ

— У близини Београда бесне арапске богиње. —

У близини Рипља, у селу Врчину које броји око 4.000 становника, од пре месец дана појавиле су се арапске богиње и захватиле село у ужасним размерама. До данас је умрло преко 150 лица, већином од 20—40 године, а лежи болесно око 1000 душа, тако, да нема ни једне куће у селу у којој нема по један и више болесника. Сем тога велики је број и оних, који су и ослепели после ове болести.

Главни разлог овако опасной епидемије је тај, што сељаци при сахрањивању држављају све верске обичаје а свештеници овоме и не покушава да стане на пут, и што се ни маја, којом су у почетку епидемије пелцовани многи сељани, није никоме примила. Зараза је већ прешла и на оближње село Заклопачу, а ако санитарске власти не предузму што енергичније и што хитније мере, ми ћемо је за неки дан имати и у Београду, пошто сељаци из ових села долазе свакога дана на београдску пијачу.

СТАЗАМА И ПУТЕВИМА

Једна остварена мета рађа другу, већу. По гимназијама завршен рад. Почео распуст, дани излеђавања и

хладних шприцера почели. Пред „Московом“ седе два професора, изнурена од рада у дугих 15 недељних часова, нехонорарних. Говоре о најновијем пројекту за измену закона о средњим школама.

— Фина ствар! Каже један. Добиће свака гимназија по једног секретара, коме ће се натоварити сви досадни послови: вођење дневника и уписница, инвентара кабинета и других тричарија.

— Ех, уздахну други. Да нам још допусте да се у нехонорисане часове у државним гимназијама послужимо грамофонима (то би, у осталом, и за ученике било интересантније) имали бисмо по приватним гимназијама држати и до 20 часова!
Боем.

Дневне вести

Краљево здравље

Из Врањске Бање јављају да се Краљ са здрављем осећа добро и да околина и бања утичу повољно на њега. Краљ је ових дана разгледао околину Врањске Бање и изразио своје допадање.

Конкордат с Римом

Закључени конкордат између Србије и Ватикана послат је јуче, по нарочитоме куриру из Париза нашој влади да га поднесе Краљу Петру на потпис. Примерак са Краљевим потписом послаће се у Ватикан, а из Ватикана ће се послати један примерак нашој влади са потписом папе Пија X.

Повратак делегата

Делегати Србије на међународном конгресу трговачких и индустријских комора у Паризу, вратили су се са свога пута. На конгресу је решавано о олакшању јавног поштанског саобраћаја, о једнообразности меничног права и још неким важним међународно-привредним питањима.

Виша војна школа

На основу закона о устројству Војне Академије, Министар Војни одлучио је да се ове године прими у прву годину више школе Војне Академије до 20 официра, поред оних за које постоји решење да се приме у ту школу 1912. године.

За конкурс се могу јавити официри који нису већег чина од капетана друге класе.

Пуковска слава

Прекјуче је шеснаести пешадиски пук „Цара Николе Другог“ прославио своју славу у Охриду, као успемену на дан прогласе независности Србије 1878. године.

Индустриски конгрес

Од 16. до 20. августа ове године, држаће се у Лиону, у Француској, међународни конгрес удружења индустријских проналазача и индустријских уметника. Наша влада позвана је да узме учешћа на конгресу.

Приватна школа

Министар Просвете одобрио је отварање приватне основне школе у фабрици штофа Косте Илића и Синова у Београду, за радничку децу из дунавског фабричког краја.

Административни испити

Министар Војни издао је наређење, којим се одобрава да се могу након јавити за полагање испита за звање нижег војно-административног чиновника сви они кандидати, који су ове године на тим испитима пали тако, да им се то полагање има сматрати за рачун испитне 1912—1913. године, а ово након јављања за рачун ове године.

Занатски Дом

Занатска Комора прославиће данас пре подне свечано полагање темеља Занатског Дому, на углу Битољске и Хилендарске улице, и држаће састанак са представницима занатлија у Београду и унутрашњости. Железничка Дирекција одобрила је свима учесницима ове прославе из унутрашњости повластицу за подвоз на железницима у пола цене.

Филијал Радничке Коморе

Радничка Комора отворила је у Скопљу, без знања и одобрења Министарства Народне Привреде, свој филијал, позивајући се на председан Трговачке и Индустријске Коморе, које, такође, имају своје филијале у новим крајевима. Међутим, одељци Трговачке и Индустријске Коморе отворени су са претходним одобрењем, па су чак прописана за њих и нарочита правила.

Пошто закон о радњама није спроведен за нове крајеве, Министарство Народне Привреде није признало филијал Радничке Коморе и наредило је властима у Новој Србији да га не признају.

ЦИГЛНА ВАСЕ ТЕШИЋА има на своје стоваришту цигле и црепа првог квалитета. Порубнице се могу вршити у радњи г. Г. Вељковића и Станића (телефон 631) а такође и на самој циглани — телефон 1121. Услуга брза и тачна. Цена умерена.

Самоубиство у тунелу

— Јуче је на грозан начин себи одузео живот у раљском тунелу Душан Бајић, студент. —

Јуче по подне, у једном вагону треће класе воза који стиже из Скопља у Београд у 4.35 по подне, извршио је на грозан начин самоубиство Душан У. Бајић, студент права, родом из Шапца. Догађај се овако одиграо:

МЕЛАНХОЛИЧАН МЛАДИЋ.

Над је пошао воз из Скопља, кондуктер је приметио у предпоследњем вагону III класе једног младића од својих 23—24 година, који је седео у једном углу крај прозора. Младић је био тужан, већином је седео са рукама у пртим у колена, и ни сник од путника, којих је било прилично у овом вагону, није разговарао.

Над му је кондуктер затражио карту, младић је извадио из џепа једну бесплатну карту треће класе, која је гласила на Ђорђа Поповића, студента права.

Један путник, који је седео преко од овог меланхоличног младића, обратио му се питањем:

— Да вам није тешко, господине? Младић је подигао главу, погледао га и рекао:

— Оставите ме на миру, господине! После тога, више га нико није узнемиравао све до Раље.

У РАЉСКОМ ТУНЕЛУ.

Пред сам улазак у раљски тунел,

БЕЛЕШКЕ

ЧИТУЉА. — МИЛАН СТ. ТАСИЋ, кројачки радник из Шапца, преминуо је у кругу своје породице, 12. а сарањен 13. овога месеца у својој 37. години у шабачком гробљу.

ЛЕТНИКОВАЦ ЗА СЛАЊУАВУ ДЕЦУ У КОШУТЊАНУ отвара се у недељу 22. јуна. У летњицивацу се примају само слабуњава, лимфатична и слабокрвна деца од 6—12 год. израста. Деца са заразним болестима не примају се. Лекарски преглед вршиће: др. Јосиф Хришчак (Шумадијска 2.) др. Рад. Вукановић (Зорина 102.) др. Кујунџић (Краља Петра 50.) др. Чед. Ђурђевић (Обилићев венац 3.) др. Милена Матерни (Хилендарска 15.) др. Слоб. Рибничар (Ресавска 37.) др. Јосим Мариновић (Зорина 2.) и то у доба, када примају болеснике. Деца сиромашних родитеља, која се бесплатно примају у Летњицивацу, прегледају се у санитарском одељењу општине београдске.

Деца плаћају за издржавање и за подвоз 21 динар месечно. На мањи рок од 15 дана деца се не примају. Уплате прима благотворни Главни Одбор Друштва за чување народног здравља г. Сава Божић, управник царинарнице, свакога дана пре и после подне, а празнично и недељом само пре подне у своје стану велике степени на Сави бр. 8. — горњи спрат.

ОБРЕНОВАЧКО КУПАТИЛО СА АЛКАЛНО - СУМПОРОВИТОМ ВОДОМ.

Одлично лежи: хроничан реуматизам зглобава и мишића, све врсте неуралгија, ишијас, болести костију и зглобава, гихт, скрофулозу и малокрвност, сифилис и кожне болести, хроничне катарје ждрела, грљана, душника, бронхија, стомака итд. нарочито ако су ти катарји у вези са појавама успореног крвотока, гојазност, шуљава, отечене вене на ногама и ране које су од тога постале.

Почело је рад 1-ог маја а сезона трајаће до 30-ог септембра 1914 године.

Обреновац је четврт сата удаљен од Забрешке станице гди лађе сваког дана пристају из Београда и Шапца а железничка је станица у сред вароши.

МИНХЕНСКО ПИВО „Пауланербрау“ точи се у хотелу „Балкан“. Има га и у флашама.

Пок. Душан ушао је у каблов над је врз наилозо у тунел, све је на клотет, посуо се оном киселином и запалио. Када је осветио бол, да би избегао муке, он је извадио из џепа један мали перорез и њиме ишчупао грљан. Највероватније је узрок самоубиства, судећи по свему, болест, нервоза, меланхолија.

НА БЕОГРАДСКОЈ СТАНИЦИ.

Над је стигао воз на београдску станицу, извршен је увијај.

Увијај је извршио дежурни писар ивартара саваљалског г. Бајић, а затим је самоубица пренет у носила и однет у Опште Државну Болницу.

Над је изнет из вагона, указала се страшна слика. Душан је био сав у крви, раздрљане кошуље, сманутих панталона, нагорелог лица и руку и изчупана грљана. Крв је непрестано текла.

ШТА ЈЕ НАЂЕНО КОД НЕЊА?

Код самоубице је нађено 22.05 дин. у новцу, једна жељезничка карта, која гласи на Ђорђа Поповића, студента права, ђачки лист, који гласи на његово име и одобрење митрополита београдског, којим се Душан Бајић, студент права, упућује у манастир Враћешницу ради опоравке здравља.

У почетку се, судећи по карти, мислило да се самоубица зове Ђорђе Поповић.

Сем тога, нађен је у његовом џепу потес, нека врста дневника, на чијем је првом листу ово било написано:

3. март... запалих цигару. Одлучих се да му ово буде последња. А после.

Као што се види, судећи по овој забелешци, Душан се давно решивао да раскрсти са животом.

КО ЈЕ САМОУБИЦА?

Читавих по сата по доласку воза, услед тога што су самоубице хартије биле затурене, није се могло утврдити ко је самоубица.

Када се утврдило да је Душан Бајић, правник настало је питање одакле је, где је био, зашто се убио.

Према приватним информацијама, која ми имамо, Душан је син сиромашних родитеља и родом је из Шапца. Као студент више је живео у месту рођења но у Београду. Писао је стихове и поубеђује је био социјал-демократа.

Своје стихове штампао је у социјалистичким листовима и неким младинским часописима.

Кроз Београд

— Репортерске белешке. —

МАЛЕРОЗАН САМАЦ.

Милан Никита, радник, доставио је синоћ надлежном кварту, да га је газдарица, бесправно и тако рећи у тренутку, избацила из стана, а није му — као што је то већ ређ међу газдарицама и самцима — стан претходно одазала.

Малерозни Милан, вели, „нашла болег“.

Над је полиција дошла код газдарице, нашла је три боља самца, а међутим газдарица има свега један кревет за самце.

Сви — и газдарица и бољи самци — кажњени су, а Милан се те ноћи башкарпо по кући „као лорд“.

НЕЖАН БОЛНИЧАР.

Димитрије Н. био је прво трговачки помоћник. Над му се досадило да стоји уз тезгу, он се упише у келнерски синдикат, оданле „услед слабог здравља“ (по сопственом признању) усочио једнога дана у болничаре варошке болнице.

И у том својству придигне 1. келнеру смртно болесном 1. новчаник, 1. дуванџији смртно болесном 1. сат 1. новчаник, 1. деку смртно болесном 1. новчаник.

Али био је зре елече те ови болесници за које се надао да неће ни сутрашњицу дочекати, прездраве и сада га туже.

Он међутим о свему томе „нема појма“. Одиста, нежан болничар!

Претплата на „Пијемонт“

стаје један динар месечно.

Бланкадор

РОМАН ОД МОРИСА МЕНДРОНА

10) наставак (10)

— Ах! пријатељу! — рече овај дебели човек, који је био тако сличан једном љаку пуног брашна, — мој млади пријатељу! Узмимо мало вина од купина, јутро је и ваља да се освесимо! И сматрајте ме као најпоузданијега вођу коме треба следовати над је реч о етикетци! Никада... хм!... није ме видели... да, уосталом... најзад!... нисам се никуда преварио. Када сам био у служби код Г. де Жоаје... Бог му а душа му!

И, час звиздајући, час пијући час устајући, час седајући, прелазно је е премета на претмет Клерен водећи Бланкадора у разна одељења.

— Рехок вам дакле?.. Ах! да... То је био прави и јединствен востелник!.. Чујте добро!.. Шта вам се говори... Ех!.. Још мало вина од купина?..

Тако је Клерен поучавао Бланкадора. Између осталог, он рече Бланкадору: да је кућу у Белпену направно Андре Сарео.

— Нена ово остале међу нама, рече Клерен, — замка де ла Конт се не може употребљавати са овим замком. Тамо ћеће наћи очекивано луксуза, али не и уметничких радова. Могу вам о томе рећи. Нена ово остале међу нама. Уосталом, је сам вам то већ рекао.

Али, Клерен је једва дисао и није мо-

гао — или је врло ретно кад могао — довршити целу реченицу. Бланкадор је пажљиво слушао.

— Али, овај ми се домен не допада, као што вам велим. Тамо се човек лежи кува... хм!... а зими мрзне... Ето!.. Ова оцена коју је давао Бланкадору Клерен била је доста тачна. Он је критиковао са правом одсуство статуа и таблица. Отакају су протевантни пострадали, све су богиње разупален! Игра, Грација и Снеж протерани су из ове куће.

— То је смрт, мој пријатељу, — зајече Клерен, — права смрт! Нада гоопатамо пође, ја је пратим са жаљењем. Уосталом, ја не треба боље ништа на да желите. Јер ви остали хугеноти!..

Бланкадор се јако интересовао приповедањем свога учитеља од кога је дознао тако важне ствари. Од њега је, на пример, дознао: да је соборица Жанина Брон у ствари у олужби код Г-је Илине Норпој и да ју је ова Г-ђи де Формансен послала једино зато да се обучи... Дознао је исто тако да се у Белпену очекује скоро долазак Г-је Маргерите де Трота — Мар, чужне удовице. Дозна такође да се гоопа де Формансен шта скоро свакога дана у башти!..

В

Било је то у галерији Богова у којој Бланкадор срете Г-ју де Формансен, он ју је ченао читав сат. Пажљиво и одлучно, гледао је он кроз ошкринута врата слику Сатурна који је ждрера једног детља. Бланкадору су већ мисамо почеле оставати његове старе мисли:

„Она ме набагава... Ипак, ја морам бити смео и не смећ оклевати... пашће она

мени у наручје као и Базили која се опирала кад смо се припут еастали. Нека даде Бог да је нађем саму, далеко од њених соборица и паса, и она ми се неће дуго опирати! Довољно је да је увечем у мало одељење које води у библиотеку“.

Лакш шум свиле прекиде његову усамљеност. Г-ђа де Формансен уђе. Ишла је пољано, као да је нешто размислила. Њена се поноситост наметала Бланкадору. И кад је пролазила поред њега, он се наједанпут појави тако да се она судари с њиме, уплашена. Он је ухвати својим рукама изражавајући намеру да хоће да јој помогне да се поврати. Држећи је на својим раима, он се трудио да је уведе у кабинет на чијем је прагу већ био. Без икураи и не вичући, она покуша да се ослободи, али је ноге беле издале. Орас је стаде љубити, и она се узалуд опирала. Стегнути је све јаче, он јој прошапта на уши:

— Зашто да вас оставим? Зар нисам срећан што сте прошли поред мене? Кад ви и увекнете од мене, ја ћу ипак остати са станом у вашем срцу... Моја Диано!.. Чујте ме... Ја те волим, ја те љубим.

Она виде да је пропала у борби, стегну усне, окрете лице. Али, шта је знала да ради? Глава јој је била наслоњена на Орасово раме и он ју је одлучно чак у малу мрвачку одају. Једва се ослободила... Оставивши у одаји Ораса, она се срете са г. де ла Осеама који се заинтересовао за њу, изненађен њеном појавом. На њега питање: какви је у дееом он дошао овде, Овој рече:

— Издао сам налог да нико не улази. И г. де ла Осеј покуша да учини извесне галантерије лепотици. Диана му рече — без нежности — да она жели да остане сама, И док јој се племић до црне земље клањао, г-ђа де Формансен му окрете леђа без церемоније, и — оде.

Протеран тако, Осеј продужи нос, зармраћ трепавицама, ујече се за брове. Био је де срца ударен. Полете и врати-ма. Закуца, али му нико не одговори. Приђе другим вратима и уђе у библиотеку, очеваши се о намаштај и сршивши велики астрономски глоб. Библиотекар се зачуди овој изненадној појави г. де ла Осеја.

— Зар нема нико овде о вама? упита г. де ла Осеј не направивши никакав увод.

Велика Модерна Словеначка Столарска Радња

намештај, канцеларијски намештај и т. д. — За солидност и тачност јамчи и п. публици најтоплије се препоручује

собног намештаја и стовариште фурнира са својим стовариштем свих врста сувог дрвета и фурнира прима све поручбине као: собе за спавање, обедне собе, предсобља, намештај за салоне, луксуз мебл, кухињски с поштовањем **МИХЕЉ И МОДИЦ** Краља Александра ул. 70. прено пута Марваног Трга

ТЕЛЕФОН БР. 22-88.

НАЈНОВИЈЕ:
 Аранђеловић, С. Т. Из Балканског Рата 2—
 Бојић, М. Песме 1:50
 Бошковић, Ст. Нова карта Српских Краљевина. Друго издање 2:50
 Велимировић, Н. Изнад греха и смрти Беседе 3—
 Нице, Ф. Заратустра, II. део 3—
 Новаковић, Ст. Васкрс државе српске. Треће издање 3—
 Поповић, Богдан. Огледи из књижевности и уметности 4:50
 Секулић, Исидора. Писма из Норвешке 2:50
 Ферстер, Државно-грађанско васпитање 3—
 Издање ЦВИЈАНОВИЋА Београд

СПЕЦИЈАЛИСТА ЗА СИФИЛИС
 болести коже и полних органа
 Лечење гонореје (трипера) новим средством (вакцинотерапија)
 Преглед крви код сифилитичких
Др. Драг. Т. Владисављевић
 Дом „Анкер“ (Теразије) или Балканска ул. 7. г. Balkanska
 Телефон 19-67 Telephone
 Maladies Cutanées et Vénéériennes. 67-100

УЛОГЕ НА ШТЕДЊУ
 ПРИМА
Савска Банка
 БЕОГРАД—САВА
 Све улоге без отказа изплећује. Плаћа на улоге 6 од сто интереса годишње по погодби и више.
 967, 8—

НОВО!
 С. П. ВОШКОВИЋ
 инже. Шехн. архитект
 Нова Карта
СРПСКИХ КРАЉЕВИНА
 И СУСЕДНИХ ОБЛАСТИ
 Размера 1:1.000.000
 2. исправљено издање
 Препоручило Главног Прова. Савета
 Цена 2:50
 Издавачка Књижарница
 С. В. Цвијановића, Београд.

Против реуматизма
 од великог броја светских лекара препоручени
Руски мехлем
 Јесте један од најбољих управо једини сигуран лек противу: **уночености врата, отока у зглобовима, скупљених жила, главобоља, зубобоља,** осталих болести које су последице назабо. Одлично лежи и **заостарели реуматизам,** тако да већ после **првог** мазања иставијају и најјачи болови. Употреба проста и лака. Цена кутји са унутром 1,60 дина. **Шаље се доплатом. Прва Краљ. Срп. Дворна Апотека Богојевића — Скопље.** Поред великог броја авлажности публика се умољав да бар пажљиво прочита следећу:
Апотеци Богојевића Скопље
 већ више од 8 година како ужасно патим од реуматизма у ногама које сам свакако навукао вршећи своју дужност при нашим железницама. Није било лека који су ми препоручили пријатељи а да нисам употребио, обихао сам и неке од наших баба и вешта ми није тако помогло као Руски мехлем. Ја сам већ после употребе прве кутје осетио да ми је много боље, а после употребе треће кутје са свим сам се излечио и веома сам Вам благодаран.
 Ниш
 О поштовањем
Миле Вуловић
 960, 37—50
 локал Српских Држ. Железница.

ОКАСИОН
 Ванредно велики избор **блуза,** по знатно спуштеној цени, продаје трговина готовог женског одела
Радивоја Савина и Друга
 Кр. Миланова 70. преко од новог 1116 Двора — Београд. 10-10
ОКАСИОН

КОЛОНИЈАЛНА РАДЊА
Младена М. Поповића
 Шапчанина, Палилулска Пијада. 1076, 27—30

ЈА САМ БИО ГЛУВ
А САД ЧУЈЕМ. Ја сам изумео један синушан мали апарат, који је месец после 25-годишње глувоће поправио слух; — Ко хоће, да се једном ослободи глувоће, наглувости, зујања, севања, пштања, ко хоће свој слух да поправи и очува од експлозија, промаје, воде, и т. д. тај нека потражи моју брошуру „Ја сам био глув“ и нека пошаље 50 п. д. у штапским маркама мом заступнику за Србију и Црну Гору: **Г. Бранку М. Марковићу** — Ниш
 Ратницима са Куманова, Битоља, Скадра и Брегалнице, препоручује се овај апарат нарочито.
 За одвраћање или побољшање слуха гарантујем.
Ђорђе Хамилтон
 проналазач Хамилтонових трубица
 1038, 38—40

За чишћење флека
 једино је средство, које се са гаранцијом даје
ХАНШЕРОВА ПУЦ ПАСТА
 Овом се пастом могу извадити све флека од: мастила, зејтина, масне боје, колмаза, масти, каве, воћа и вина са штетова чоје и камгара.
 За свилу, памук и бели веш не гарантујем.
 Гарантујем да се после чишћења неће појавити нити флека нити пак оквир од исте.
ЦЕНА КОМАДУ 0-50 ДИН.
 Део и искључиву продају за Србију има
Дрогерија Милана В. Антонијевића и Комп.
 1127, 4—
 БЕОГРАД—ТЕРАЗИЈЕ

Ново отворена Гвожђарска Радња
Ђирковић и Матовић
 БЕОГРАД—САВА ПРЕКО ПУТА БЕОГРАДСКЕ ЗАДРУГЕ
 ТЕЛЕФОН 11-15.
 Има на стоваришта **ТРЕГЕРА** (гвоздених греда) и у свима димензијама све остале гвожђарске робе цене без конкуренције. 18—20

НАЈУСАВРШЕНИЈА СПРАВА ЗА УМНОЖАВАЊЕ РУКОПИСА
„ОПАЛОГРАФ“
 ручна литографија
 генерална продаја за Србију трговина хартија и писаћег материјала
МАРИЧИЋ И ЈАНКОВИЋ БЕОГРАД
 Палата Прометне Банке
 Најважнија својства „ОПАЛОГРАФА“ јесу:
 1. Просто, спретно руковање.
 2. Рукопис руком писан или на писаћој машини може се небројно пута после већ учињене употребе умножавати.
 3. Пренесен рукопис на плочи даје безбројно много лепих отисака, и рад на вађењу отисака може се прекидати и сутра или доцније наставити.
 4. По брзини и чистоћи извађених отисака ни једна справа не може је никад стићи.
 5. *Врло економан*, јер „ОПАЛОГРАФ“ не троши никакав материјал осим две хемиски справљене течности, које се врло споро троше и мастило а код рукописа писаће машине чак и мастило отпада, те према томе најрентабилнији је.
 6. **ОПАЛОГРАФ** је солидне израде и никако није изложен квару.
 7. Коректуре рукописа могу да се врше на самој плочи, што ту особину нема ни један апарат.
 Ценовник са упуством шаљемо на захтев бесплатно.
 1091, 18—

Подрум „КАСИНА“
 ТЕРАЗИЈЕ ТЕЛЕФОН 20-61.
 Велико стовариште вина из подрума **Смедеревске Виноградарске Задруге.** Има у своме подруму одлично однегованих вина, коњака, природне шљивовице за вишење, стара шљивовице. Лична проба биће најбоља препорука.
Кафеџијама нарочите цене.
 1128, 4—6

Установа Трг. Пенз. Фонда **ШУМАДИЈА** Установа Трг. Пенз. Фонда
Прво Српско Друштво за Осигурање и Реосигурање
 Основни капитал Дин. 1.000.000— у злату
 Врши послове осигурања:
 1. Људског живота: на случај смрти, на случај смрти и доживљења, на случај инвалидитета са ослобођењем плаћања премија и са рентом осигурава мираз женској и капитал мушкој деци, породицама посмртине и ренте. (Ова се тарифа нарочито препоручује г. г. трговцима).
 2. Зграде, робе и т. д. у случају пожара.
 3. Стакла у случају ломе и разбијања.
 Све ове послове врши „ШУМАДИЈА“ по најповољнијим и најлиберанијим условима, које је прегледало и одобрило Мин. Нар. Привреде.
 Полисе пожара прима Управа Фондова и Хипотекарна Банка Трг. Фонда као гаранцију при давању zajmova на хипотеку.
 Полисе живота прима Министарство Војног каз кауцију при женидби г. г. официра. Сва ближа обавештења даје Управа у Београду и друштвени поверљивици у унутрашности.
Стан: Јанкићева улица бр. 8.
„ШУМАДИЈА“ Прво Српско Друштво за Осигурање и Реосигурање.
 Управник ДР. ЗОРАН МАРКОВИЋ, с. р. 1084, 15-15 Председник Управе КОСТА ДР. РИЗИЋИЋ, с. р.

ТЕЛЕФОН 11-15 TELEPHON

ГВОЖЂАРСКА ТРГОВИНА
ЂИРКОВИЋА И МАТОВИЋА
 Tschirkovitch & Matovitch EISENHANDLUNG
 САВА БЕОГРАД
 ПРЕКО ПУТА БЕОГРАДСКЕ ЗАДРУГЕ

КАКО НА ДАПРО ТАКО И НА ДЕТАЉНУ ПРОДАЈУ

СНАБДЕЛА ЈЕ СВОЈЕ **ВЕЛИКО СТОВАРИШТЕ** свом гвожђарском и металском робом као и фарбарјом, фирнајзом холандским, трепетином, лаковима, хартијом за влагу, хартијом за кровове тероја и смолом.

ПРОДАЈА
ЦИГЉЕ И ЦРЕПА
 СА ЦИГЉАНЕ Г. ВАСЕ ТЕШИЋА ВРШИ СЕ
У РАДЊИ
Г. Г. Вељковића и Станића
 ГВОЖЂАРА — КРАЉА МИЛАНА УЛ.
 Роба је одличног квалитета.
 Услуга је брза, солидна и тачна.
 1037.

Врачарска Задруга Осигуравајуће Одељење
 Основан 1893.
 Основни капитал Динара 2.000.000—
 Резервни фондови 803.625-74

врши под најповољнијим условима ова осигурања:
 1). ОСИГУРАЊА ЉУДСКОГ ЖИВОТА
 2). ОСИГУРАЊА ПОЖАРА, ГРОМА И ЕКСПЛОЗИЈЕ: разне зграде, робу покућанство, индустријска и занатлијска предузећа.
 Полице Врачарске Задруге за осигурање зграда противу пожара прима **УПРАВА ФОНДОВА** као супергаранцију при давању zajmova.
 Полице Врачарске Задруге за осигурање живота прима **МИНИСТАРСТВО ВОЈНО** према својем решењу од 4. октобра 1911. г. Ф. А. Бр. 8981. као женидбену кауцију г. г. официра.
 Сва обавештења даје Задруга у Београду, а у унутрашњости овлашћени агенти бесплатно.
 1098 20-20 **УПРАВА.**